Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Principiële goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' in Avelgem en Kluisbergen

Samenvatting

Ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de principiële goedkeuring van de definitieve vaststelling van het GRUP 'Lus van Henegouwen' met het oog op een adviesvraag aan de Raad van State. Het plangebied is gelegen op het grondgebied van Avelgem en Kluisbergen.

De doelstelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' is het creëren van de vereiste planologische basis voor de realisatie van het gedeelte van de hoogspanningslijn tussen het hoogspanningsstation van Avelgem en de grens met Wallonië. Het gaat om het gedeelte van het project "Boucle du Hainaut" in Vlaanderen. Deze verbinding van ruim 85km lang situeert zich vooral op Waals grondgebied. In het Vlaamse Gewest beperken de toekomstige werken zich tot de gemeenten Avelgem en Kluisbergen. Dit Vlaamse deel van het project wordt de "Lus van Henegouwen" genoemd.

Het GRUP moet cumulatief voldoen aan de volgende doelstellingen:

1. **Het planologisch verankeren en uitbreiden van het hoogspanningsstation te Avelgem om extra onthaalcapaciteit te creëren voor onshore energieproductie of klantenaansluitingen.**
2. **Het realiseren van een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen het hoogspanningsstation te Avelgem en de gewestgrens;**
3. **De koppeling maken met het gedeelte van de verbinding in het Waals Gewest, waar het traject verder loopt tot Courcelles.**
4. **Het compenseren van de ingenomen agrarische bestemming omwille van de uitbreiding van het hoogspanningsstation.**

Deze doelstellingen zijn vertaald in het GRUP. Naast bestemmingen in functie van de hoogspanningsverbinding en de uitbreiding van het hoogspanningsstation is ook een landbouwbestemming in functie van planologische compensatie opgenomen. Het plan legt de daarvoor noodzakelijke bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vast op perceelsniveau.

Het ontwerp-GRUP werd door de Vlaamse Regering voorlopig vastgesteld op 3 april 2026 en onderworpen aan een openbaar onderzoek van 5 mei 2026 tot en met 3 juli 2026.

Na de principiële vaststelling door de Vlaamse Regering wordt het advies van de Raad van State gevraagd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Met het GRUP 'Lus van Henegouwen' wordt uitvoering gegeven aan de nota Vlaamse Regering over de doorstart GRUP Ventilus van 18/11/2022 (VR 2022 1811 DOC.1220/1SEXIES). Hierin is in het zesde beslispunt aan het departement Omgeving de opdracht gegeven om een startnota voor het GRUP 'Lus Van Henegouwen' op te maken waarmee aansluiting kan gemaakt worden met Boucle du Hainaut. Boucle du Hainaut is een project dat zich inschrijft in de doelstellingen van het Federaal Ontwikkelingsplan ("FOP")[1] met betrekking tot de nood van ontwikkeling van het interne net 380 kV.[2]

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Met het GRUP wordt uitvoering gegeven aan de nota Vlaamse Regering betreffende de doorstart GRUP Ventilus van 18/11/2022 (VR 2022 1811 DOC.1220/1SEXIES).

De Vlaamse Regering keurde op 7 juli 2023 de startnota voor het GRUP Lus van Henegouwen goed. (VR 2023 0707 DOC.0900/1TER).

De Vlaamse Regering stelde het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' voorlopig vast op 3 april 2026. (VR 2026 0304 DOC.0339/1).

Het openbaar onderzoek over het GRUP 'Lus van Henegouwen liep van 5 mei 2026 tot en met 3 juli 2026.

2. INHOUD

A. PROCEDURE GEÏNTEGREERD PLANNINGSPROCES

Op 7 juli 2023 werd de startnota van het GRUP 'Lus van Henegouwen' goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze startnota werd opgemaakt door het planteam, dat bestaat uit vertegenwoordigers van het Departement Omgeving (incl. VECM). Het planteam laat zich ondersteunen door een team milieu-deskundigen aangesteld voor de milieubeoordeling en door experten van Elia inzake de technische elementen.

Over de startnota werd een publieke raadpleging georganiseerd van 22 augustus 2023 tot en met 20 oktober 2023. Er werd een publiek participatiemoment georganiseerd over de startnota 'Lus van Henegouwen', op 28 september 2023 in Avelgem. Er werden 93 inspraakreacties ontvangen, waarvan adviezen van de gemeenten Avelgem en Kluisbergen, de Provincie Oost-Vlaanderen, de dienst Water van de Provincie West-Vlaanderen, het Waalse Gewest, de VMM, de NMBS, De Lijn, Infrabel, het agentschap voor Natuur en Bos, het agentschap Onroerend Erfgoed, het departement Landbouw en Visserij, SARO en het agentschap Wegen en Verkeer. SARO bracht haar advies uit op 18 oktober 2023.

De inspraakreacties over de startnota werden door het planteam verwerkt in de scopingnota. Deze scopingnota werd, met de bijbehorende procesnota 2, gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving op 23 januari 2025. In bijlage bij procesnota 2 is een overzicht gegeven van

[1] Zowel het FOP van 2020-2030 als 2024-2034
[2] De behoeften om dit te doen zijn uitgebreid beschreven in hoofdstuk 3.3. van het FOP 2024-2034.

de inspraakreacties en is puntsgewijs voor de inspraakreacties aangegeven welke verwerking er werd aan gegeven in de scopingnota/procesnota.

Een eerste plenaire vergadering over het voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' vond plaats op 14 maart 2025. Volgende instanties waren aanwezig of brachten een schriftelijk advies uit over het voorontwerp-GRUP: Avelgem, Kluisbergen, provincie Oost-Vlaanderen, provincie West-Vlaanderen, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Innoveren en Ondernemen, De Vlaamse Waterweg, het Departement MOW, het Federaal Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, het Directoraat-generaal van de Luchtvaart en Fluxys.

De plenaire vergadering heeft globaal de planopzet zoals opgenomen in het voorontwerp GRUP onderschreven. De gemeente Avelgem heeft zich principieel negatief uitgesproken over het tracé over de Waterhoek. De overige adviesinstanties formuleerden voorwaarden die in hoofdzaak te maken hebben met uitvoerings-/aanleg-/projectelementen. Door de provincie West-Vlaanderen werd gevraagd meer duidelijkheid te geven over welke woningen geïmpacteerd worden.

Op basis van de bespreking van de opmerkingen tijdens de plenaire vergadering en een bilateraal overleg met de gemeente Avelgem is verder onderzoek gebeurd naar mogelijke tracés die de woningen van de Waterhoek mijden (zie verder onder B. Inhoud van het voorstel). Dit heeft geresulteerd in een tweede voorontwerp van GRUP, waarin een aangepast tracé is opgenomen voor de 380 kV-verbinding op Vlaams grondgebied. Tevens werden in het plan-MER en de toelichtingsnota een aantal verduidelijkingen doorgevoerd. Aan de toelichtingsnota werd een kaart toegevoegd waarop de 0,4µT-contour staat aangeduid zodat duidelijker wordt welke woningen volgens de berekeningen op planniveau binnen deze contour zullen komen te vallen als gevolg van het GRUP Lus van Henegouwen.

Dit tweede voorontwerp van GRUP werd aan een plenaire vergadering voorgelegd op 26 februari 2026. Volgende instanties waren aanwezig of brachten een schriftelijk advies uit over het tweede voorontwerp-GRUP: Avelgem, Kluisbergen, provincie Oost-Vlaanderen, provincie West-Vlaanderen, de Waalse Regering, het Departement Landbouw en Zeevisserij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, De Vlaamse Waterweg, het Departement MOW, De Lijn, VMM, NMBS, Sport Vlaanderen en Wonen Vlaanderen.

De plenaire vergadering heeft globaal de planopzet zoals opgenomen in het tweede voorontwerp GRUP en het voorgestelde tracé onderschreven. Naar aanleiding van het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos is de voorwaarde toegevoegd dat masten in VEN-gebied biologisch waardevolle gronden moeten vermijden.

Het tweede voorontwerp GRUP 'Lus van Henegouwen' bevatte eveneens scopingnota 2.

Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. werd om advies gevraagd over scopingnota 2 en heeft zich in haar advies van 13 februari 2026 akkoord verklaard met de reikwijdte, de detailleringsgraad en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport. Deze scopingnota 2 werd niet meer gewijzigd na de 2de plenaire vergadering.

De Vlaamse Regering stelde het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' voorlopig vast op 3 april 2026. Het openbaar onderzoek vond plaats van 5 mei 2026 tot en met 3 juli 2026.

Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. van het Vlaamse departement Omgeving werd op 7 oktober 2026 om advies gevraagd en beoordeelde op 27 oktober 2026 de kwaliteit van het plan-MER als goed.

B. INHOUD VAN HET VOORSTEL

B.1. Planopties

Het GRUP 'Lus van Henegouwen' geeft uitvoering aan het richtinggevende gedeelte van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV), waar wordt aangegeven dat voor elektriciteitsleidingen een hoofdnet van 150 kV-leidingen en meer wordt geselecteerd op Vlaams niveau. In de gedeeltelijke herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zoals definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 17 december 2010, is opgenomen dat ook het hoogspanningsnet van 70 kV-leidingen en meer op Vlaams niveau worden geselecteerd en in ruimtelijke uitvoeringsplannen wordt vastgelegd. De vooropgestelde nieuwe verbinding (Lus van Henegouwen) maakt deel uit van het Belgische primaire transportnetwerk (380 kV) en wordt dus beschouwd als een hoofdtransportleiding die wordt vastgelegd op Vlaams niveau.

Het GRUP 'Lus van Henegouwen' heeft als opzet de vereiste planologische basis te creëren voor de realisatie van het gedeelte van het project "Boucle du Hainaut" dat op het grondgebied van het Vlaamse Gewest is gelegen tussen het hoogspanningsstation van Avelgem en de grens met het Waalse Gewest. Het ruimtelijke uitvoeringsplan moet cumulatief voldoen aan de volgende doelstellingen:

1. Het planologisch verankeren en uitbreiden van het hoogspanningsstation te Avelgem om extra onthaalcapaciteit te creëren voor onshore energieproductie of klantenaansluitingen.
2. Het realiseren van een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen het hoogspanningsstation te Avelgem en de gewestgrens;
3. De koppeling maken met het gedeelte van de verbinding in het Waals Gewest, waar het traject verder loopt tot Courcelles.
4. Het compenseren van de ingenomen agrarische bestemming omwille van de uitbreiding van het hoogspanningsstation.

De aspecten uit het juridisch en beleidsmatig kader waar bijzondere aandacht naar is gegaan, zijn:

- Het stand-still-principe voor de lengte van het bovengrondse hoogspanningsnet. Dat is van toepassing op het niveau van het Vlaamse gewest.
- Een efficiënt ruimtegebruik, onder meer door de oplossingen toekomstgericht te ontwerpen, maximaal gebruik te maken van bestaande hoogspanningsinfrastructuur en door de totale hoeveelheid nieuwe hoogspanningsinfrastructuur zo beperkt mogelijk te houden.
- Het principe om nieuwe hoogspanningslijnen zo veel mogelijk te bundelen met bestaande infrastructuur op Vlaams niveau, rekening houden met de wettelijke beperkingen.
- De toepassing van voorzorg is door de Vlaamse regering vastgelegd in het Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden (VR 2023 3103 DOC.0327/1BIS). Uitgangspunt is het zoveel mogelijk vermijden van nieuwe situaties met een jaargemiddelde blootstelling hoger dan 0.4 μT.
- In VLAREM, titel twee, werd in hoofdstuk 6.14 een norm voor acute (ogenblikkelijke) blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen vastgelegd. Die norm is gelijk aan 100 μT en mag op geen enkel ogenblik overschreden worden.

Voor het realiseren van nieuwe hoogspanningsverbindingen zijn de ruimtelijke principes uit het RSV toegepast, waarbij een onderscheid wordt gemaakt in:

- Versterken van bestaande lijnen.
- Herbenutten van bestaande lijnen.
- Bundelen met bestaande lijnvormige structuren (bestaande hoogspanningslijnen, hoofdwegen, primaire wegen, hoofdwaterwegen, hoofdspoorwegen, …).
- De totale lengte van het bovengrondse net niet uitbreiden.
- Bundeling van functies.

Concreet is bij het bepalen van een tracé volgende werkwijze gehanteerd:

- Eerst is onderzocht of een bestaande lijn kan worden versterkt.
- Indien dit niet het geval is, is het herbenutten van bestaande lijnen onderzocht.
- Vervolgens is gezocht naar mogelijkheden om te bundelen met bestaande lijnvormige structuren.
- Hoewel voormelde stappen een zekere chronologie in zich houden, zijn zij steeds als één coherent geheel bekeken. Dit volgt uit het gegeven dat de hoogspanningsverbinding als een ruimtelijk samenhangend geheel worden bekeken.

Op basis van de bovenstaande doelstellingen is een geïntegreerd alternatievenonderzoek gevoerd. In het GRUP zijn op basis van de resultaten uit de milieubeoordeling de plandoelstellingen en ruimtelijke principes doorvertaald in het plan op volgende manier:

- <u>Behoud en uitbreiding van het hoogspanningsstation en de lokale ondergrondse verplaatsing 150 kV-lijn Moeskroen – Ruien</u>

Voor het hoogspanningsstation zijn 3 alternatieven uitgewerkt waarbij steeds het bestaande hoogspanningsstation planologisch wordt verankerd en de uitbreiding met 4 velden richting het oosten gebeurt, richting het westen of in beide richtingen. Bijkomend werden 2 scenario's uitgewerkt met betrekking tot het lokaal ondergronds brengen van de 150 kV-verbinding Moeskroen-Ruien en de bijhorende opstijgpunten. Uit de milieubeoordeling blijkt dat globaal de kleinste effecten kunnen verwacht worden bij alternatief 1 in combinatie met scenario 2. Dit wil zeggen dat de nodige ruimte voor 4 nieuwe velden in het GRUP wordt voorzien ten oosten van het bestaand hoogspanningsstation. De bestaande groenbuffer aan de westelijke zijde wordt behouden, aan de andere zijden wordt een groenbuffer voorzien. De bestaande verbinding Moeskroen-Ruien wordt vanaf het hoogspanningsstation van Avelgem tot in Ruien volledig ondergronds gebracht. De kruising met de Schelde en de kruising van het VEN-gebied ten oosten van het hoogspanningsstation gebeuren via een sleufloze techniek. Hier is een lokale aanpassing van het bovengrondse tracé Moeskroen-Ruien noodzakelijk. Er is slechts 1 opstijgpunt van ca. 0,2 ha incl. groenbuffer noodzakelijk (binnen de contour van het hoogspanningsstation).

- <u>380 kV-verbinding Avelgem – Waals Gewest</u>

Er worden globaal gezien 5 (bovengrondse) hoofdalternatieven onderscheiden. Binnen deze hoofdalternatieven zijn effectieve tracé-alternatieven ontwikkeld. Daarnaast is onderzocht welke ondergrondse alternatieven ontwikkeld kunnen worden. Hierbij komen 3 mogelijke eindpunten ter hoogte van de Waalse grens in beeld, 2 in het westen van Kluisbergen en 1 ten oosten van het Kluisbos.

Voor de bovengrondse alternatieven worden de minste milieueffecten verwachten voor de A en C – alternatieven, waarbij gebundeld wordt met een bestaande 380 kV-verbinding. Er is geopteerd om een beoordeling te maken voor de bovengrondse alternatieven met de minste milieu-impact (A1, A2, C1 en C2), gecombineerd met een gedeeltelijke ondergrondse aanleg en dit zowel in het scenario met één als met twee 380 kV-opstijgpunten op het Vlaamse grondgebied. Hierbij is nagegaan of het integreren van een gedeeltelijke ondergrondse verbinding de milieueffecten van een bovengrondse verbinding kan beperken. Ook is gekeken of met een ondergrondse integratie de effecten kunnen worden verminderd op het VEN-gebied in alternatief E, waarbij achtereenvolgens een 150 kV-tracé en een 70 kV-tracé benut worden en vervolgens via een bundeling met de N36 het meest oostelijke eindpunt wordt bereikt.

Algemeen kan geconcludeerd worden dat voor de A en C alternatieven die een boven- en ondergrondse aanleg combineren, meer negatieve effecten te verwachten zijn door het integreren van een opstijgpunt en een gedeeltelijke ondergrondse aanleg, in vergelijking met een volledige bovengrondse aanleg. Indien 2 opstijgpunten op korte afstand van elkaar zouden worden gerealiseerd, zullen de negatieve effecten nog groter zijn. Door het integreren van een ondergrondse verbinding ten zuiden van de Schelde zullen wel een 8-tal nieuwe woningen minder binnen de 0,4 µT contour op Vlaams grondgebied gelegen zijn.

Een ondergrondse aanleg aan Vlaamse zijde betekent wel dat de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg op Waals grondgebied beperkt worden tot maximaal 1 zone, met derhalve de nodige gevolgen op onder andere algemeen milieuvlak. In het plan-MER is verder ingegaan op de mogelijke effecten in Wallonië bij een ondergronds tracé in Vlaanderen waarbij eveneens een opstijgpunt in Wallonië moet worden voorzien. Hoewel er hierbij in Vlaanderen minder negatieve effecten zullen zijn (in vergelijking met het scenario waar beide opstijgpunten op Vlaams grondgebied zouden gelegen zijn), zullen er zowel in Vlaanderen als in Wallonië negatieve effecten zijn ten gevolge van de opstijgpunten. Uit het Waalse milieuonderzoek blijkt bovendien dat de zone aansluitend aan het eindpunt niet werd weerhouden als ondergronds tracé omwille van het eerder open agrarisch landschap zonder specifieke karakteristieken en zonder erfgoedwaarden en omdat de woningen in deze zone wellicht kunnen vermeden worden bij het uitwerken van een effectief bovengronds tracé. Bijkomend kwam naar voor dat het noordelijk gedeelte van de route voor de Waals-Vlaamse grens (op Waals grondgebied) het enige Natura 2000-gebied bevat dat rechtstreeks onder de aanbevolen reserveringsperimeter valt. Uit gedetailleerd onderzoek blijkt dat de aanleg van een bovengrondse 380kV-hoogspanningslijn de interessante biologische kwaliteit niet in het gedrang brengt; een ondergrondse aanleg van de verbinding wordt daarentegen als bijzonder ongunstig beschouwd omwille van de negatieve impact tijdens de bouwfase. Een ondergronds tracé vanaf de Waalse grens werd dus in het Waalse MER niet weerhouden als een redelijk alternatief.

Concluderend werd gesteld dat de milieu-impact het kleinst is bij het volgen van alternatieven A1, A2, C1 of C2 met een volledig bovengrondse aanleg. Op basis van de effecten bij een verderzetting van het tracé op Waals grondgebied en een technische check bleek dat het meest westelijke eindpunt net iets meer impact heeft. Rekening houdend met de vereiste ruimte-inname ter hoogte van het hoogspanningsstation en het al dan niet vereist zijn van GIB's (Gas Insulated Bar) werd ervoor geopteerd om verder te gaan met alternatief A2.

In het noorden is er een overlap met de bestaande 150 kV lijn tussen Avelgem en Ruien waardoor deze lijn gedeeltelijk ondergronds moet worden gebracht en ook gedeeltelijk moet worden verplaatst. Binnen de uitbreiding van het hoogspanningsstation is daartoe de nodige ruimte voorzien. De nieuwe verbinding bundelt eerst met de bestaande 380 kV verbinding en verloopt na het kruisen van de Schelde cross country naar het eindpunt ter hoogte van de gewestgrens met Wallonië.

Op vraag van de gemeente Avelgem zijn na de eerste plenaire vergadering bijkomende alternatieven onderzocht met het oog op het vrijwaren van de Waterhoek. Concreet ging het om een alternatief uit de inspraak op de startnota dat beperkt afwijkt van het onderzochte alternatief B1. Gezien dit alternatief een dermate scherpe hoek omvat dat de ontwikkeling van een speciale sterke en zware mast vereist zal zijn, is ook gezocht naar technisch en ruimtelijk geoptimaliseerde versies van dit alternatief, rekening houdend met de specifieke ruimtelijke situatie, nl. de ligging in een omgeving gekenmerkt door VEN-gebied in combinatie met de aanwezigheid van historisch permanent grasland.

Een mastlocatie binnen deze gebieden zou kunnen zorgen voor schadelijke effecten ten aanzien van het VEN-gebied. Op planniveau worden de mastlocaties echter niet vastgelegd of in beeld gebracht, dit gebeurt immers in functie van de omgevingsvergunningaanvraag en het project-MER. Het GRUP legt wel de tracékeuze, de richting van het lijnverloop en de locaties waar de verbinding al dan niet ondergronds moet worden gebracht, vast. De locatie van een aantal masten is echter gekend: een knik of hoek in het tracé betekent in de feiten de inplanting van een mast.

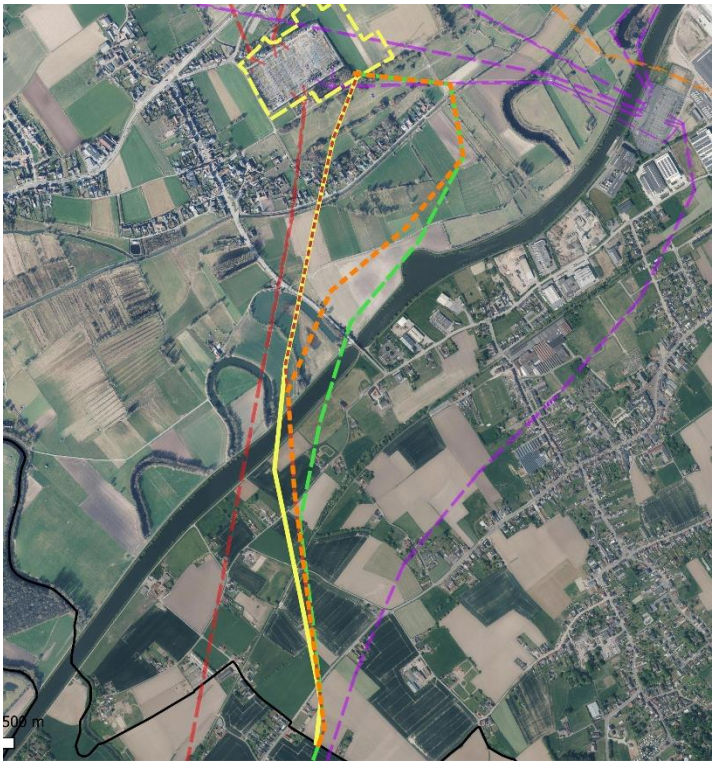
Gelet op de specifieke ruimtelijke context, is nagegaan of het mogelijk is om een hoogspanningslijn te realiseren zonder mastinplanting in VEN of historisch permanent grasland. De knikken in het tracé (die duiden op een latere mastlocatie) zijn dan ook op die manier ontworpen dat in een latere fase een overlap van een mastlocatie met een biologisch waardevol perceel binnen VEN-gebied kan vermeden worden. Er is daarom een beperkt deel van het tracé (met name de eerste 3 masten vertrekkende vanaf het hoogspanningsstation) verder onderzocht a.d.h.v. projectgegevens om de technische mogelijkheden naar optimalisatie, en de hieruit volgende effecten, uit te klaren. Uit dit onderzoek blijkt dat om een mastinplanting in VEN of historisch permanent grasland te vermijden er

voor de tweede mastlocatie wordt uitgegaan van een masttype dat niet behoort tot de standaard masttypes waarmee in de effectbeoordeling rekening wordt gehouden.

Verdere optimalisaties zijn in alle tracés doorgevoerd om zoveel mogelijk woningen uit de 0,4 µT-contour te houden.

Alle geoptimaliseerde alternatieven zijn beoordeeld in het plan-MER:

- Alt 2opt (geel), opgenomen in het eerste voorontwerp,
- Alt 2optbis (bruin), geoptimaliseerd ten zuiden van de Schelde,
- Alt B1opt (groen), technisch en ruimtelijk geoptimaliseerde versie van het inspraakalternatief,
- Alt B1optBis (oranje), geoptimaliseerd ten zuiden van de Schelde.

		A2opt	A2optBis	B1opt	B1optBis
Bodem					
Water					
Biodiversiteit					
	biotoopverlies				
	draadslachtoffers				
	visuele verstoring				
	versnippering				
	beschermde gebieden				
Landschap					
	Beschermd erfgoed				
	bouwkundig erfgoed				
	landschappelijk erfgoed				
	archeologie				
	landschapsbeeld				
Mens-ruimte					
	ruimtelijke structuur				
	ruimtegebruik				
	ruimtebeleving				
Gezondheid		8	6	8	5

Concluderend blijkt uit het onderzoek dat bij alternatief B1optBis het minst aantal nieuwe woningen binnen de 0,4 µT-contour zullen zijn gelegen. Hoewel dit alternatief voor de discipline biodiversiteit en de effectgroepen beschermd/bouwkundig erfgoed en archeologie (bij de discipline landschap) evenwaardig is aan de overige alternatieven, scoort het alternatief A2optBis beter op vlak van landschapsbeeld en ruimtelijke structuur en ruimtebeleving. Gezien de beleidskeuze om het voorzorgsbeginsel toe te passen doorheen het planproces, wordt gekozen voor het tracé waarbij er zo weinig mogelijk woningen binnen de 0,4 µT-contour vallen.

Het alternatief B1optBis werd dan ook vertaald in het verordend grafisch plan van het GRUP.

Planologische compensatie

Bij decreet van 17 mei 2024 werd in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) een artikel 2.2.6/1 ingevoegd dat een planologische compensatieplicht invoert. Dit houdt in dat de plannende overheid bij planinitiatieven voor bijkomend aanbod voor de bestemmingen wonen, bedrijvigheid, recreatie, gemeenschapsvoorzieningen, tegelijk slecht gelegen of overbodig juridisch aanbod neutraliseert voor zover aanwezig op het grondgebied van de plannende overheid.

Voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation in Avelgem wordt landbouwgebied (zachte bestemming) herbestemd naar gebied voor openbaar nut en -gemeenschapsvoorzieningen. Daarom wordt gelijktijdig, in voorliggend GRUP, een compensatie uitgevoerd van een harde bestemming, waarvan de beleidsmatige ontwikkeling door de overheid niet langer is gewenst, naar een zachte bestemming. Het betreft concreet een gebied van 8,1 ha dat op vandaag een bestemming heeft als woonuitbreidingsgebied. Dit gebied wordt nu herbestemd naar landbouwgebied in het verordenend grafisch plan 1.

Op te heffen lijnen

Het is noodzakelijk om twee 150 kV-verbindingen tussen het hoogspanningsstation van Avelgem en de post in Ruien lokaal te verplaatsen en ondergronds te brengen, enerzijds door de uitbreiding van het station naar het oosten en anderzijds door de aansluiting van de nieuwe 380 kV-verbinding aan de oostzijde van het station. Gezien beide delen van de 150 kV-lijnen zullen worden afgebroken, wordt met voorliggend plan voorzien in:

- De opheffing van de gewestplanaanduiding van de noordelijke lijn (bovenste dunne oranje stippellijn) via het verordenend grafisch plan 2

- De verplichte afbraak van de huidige bovengrondse lijn tussen het bestaande hoogspanningsstation Avelgem tot net ten oosten van de Scheldemeander. Aangezien deze lijn vergund is maar planologisch niet bestemd is, wordt de afbraak ervan verplicht via de verordenend stedenbouwkundige voorschriften.

C. RESULTATEN VAN HET OPENBAAR ONDERZOEK

De Vlaamse Regering stelde het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' voorlopig vast op 3 april 2026. Het openbaar onderzoek vond plaats van 5 mei 2026 tot en met 3 juli 2026. Er werd een infomoment georganiseerd voor het ruime publiek op 20 mei 2026 te Avelgem.

Er werden 21 inspraakreacties ontvangen, waaronder adviezen van de gemeenteraad van Avelgem, de Provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen, de Waalse Regering, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Milieumaatschappij (water), de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn, de NMBS en Infrabel. Daarnaast heeft ook het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Kluisbergen en Avelgem een reactie ingediend.

De volledige behandeling van de adviezen, bezwaren en opmerkingen is opgenomen in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Omwille van de leesbaarheid wordt in het ontwerp besluit een onderscheid gemaakt tussen de adviezen, bezwaren en opmerkingen die al dan niet leiden tot aanpassingen van het plan.

Naar aanleiding van de adviezen en bezwaarschriften zijn geen aanpassingen aan de verordenende delen van het GRUP (grafisch plan en stedenbouwkundige voorschriften) doorgevoerd.

Wel zijn twee ingesproken bijkomende alternatieven, die als redelijk worden beschouwd, bijkomend onderzocht in het plan-MER.

Het eerste bijkomende alternatief is een combinatie van reeds onderzochte alternatieven; op Vlaams grondgebied zijn geen significante verschillen met het gekozen alternatief, op Waals grondgebied is de impact van het gekozen alternatief iets beperkter dan die van het ingesproken alternatief. Dit eerste ingesproken alternatief scoort dus niet beter dan het gekozen alternatief.

Voor het tweede ingesproken alternatief moet worden vastgesteld dat dit alternatief op Waals grondgebied eveneens minder gunstig is vanuit milieukundig oogpunt, en zullen vermoedelijk meer woningen binnen de 0,4 μT contour gelegen zijn. Ook dit alternatief scoort niet beter dat het gekozen alternatief.

Een derde ingesproken bijkomend alternatief is als niet redelijk weerhouden en dus niet bijkomend onderzocht, vermits het uitgaat van het gedeeltelijk verplaatsen van de bestaande 380 kV-verbinding Avelgem-Avelin, hetgeen geen deel uitmaakt van het planvoornemen van voorliggend GRUP.

In de toelichtingsnota werd de paragraaf met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen naar aanleiding van opmerkingen over het BRV geactualiseerd. De overige adviezen, opmerkingen en bezwaren hebben niet geleid tot een aanpassing van een onderdeel van het GRUP. Elementen die werden aangehaald, hadden betrekking op onder meer volgende thema's:

- De EMF-contour, de berekeningen,
- De toepassing van het voorzorgsbeleid,
- De gebruikte technologie,
- Het compensatiebeleid van Elia naar zowel woningen als naar bedrijven,
- De toegepaste mechanismes van de (planologische) compensatie.

Op elk van deze aspecten is in het besluit Vlaamse Regering ingegaan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Overeenkomstig artikel 43, §3, 3° en artikel 31, §2, 1° van het besluit van de Vlaamse regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp-besluit wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving. Er wordt advies gevraagd binnen een termijn van 30 kalenderdagen.

Na verwerking van het advies van de Raad van State wordt het GRUP voor definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het besluit houdende definitieve goedkeuring van het GRUP wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de provincies Oost- en West-Vlaanderen en de gemeenten Avelgem, Kluisbergen en Ronse.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' en aan de volgende bijhorende verordenende en niet-verordenende bijlagen:
   - Bijlage I, het verordenend grafisch plan
   - Bijlage II, de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
   - Bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst
   - Bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten
   - Bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing of compensatie
   - Bijlage V, het plan-milieueffectrapport
   - Bijlage VI, scopingnota 2.

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving en Natuur, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS